



## СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### «СПОРТИВНИЙ ТУРИЗМ»

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітньо-професійна програма	«Туризм»
Факультет	Географії, історії та туризму
Кафедра	Географії і туризму
Семестр	7
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська

Викладач	Ст.викладач Токар Олексій Ігорович, Майстер спорту України зі спортивного туризму
Контактна інформація	<a href="mailto:tokar_oi@ukr.net">tokar_oi@ukr.net</a>

#### ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

<b>Анотація</b>	Курс «Спортивний туризм» - обов'язкова дисципліна з циклу професійної підготовки здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою «Туризм ОКР «Бакалавр». Програма курсу побудована з урахуванням нової ролі людини у сучасному суспільстві, з необхідністю формувати у випускника уміння адаптуватися до умов професійної діяльності. Теоретичні знання, під час вивчення дисципліни, повинні сприяти формуванню чіткого уявлення про особливості видів активного дозвілля, головні досягнення та здобутки у популяризуванні активних видів дозвілля у різних регіонах України.
<b>Мета та цілі</b>	Головною метою є навчальної дисципліни "Спортивний туризм" в системі підготовки фахівця в туристській галузі - ознайомити студентів із туристським потенціалом України, який використовується і може бути залучений для підняття іміджу України на світовому туристському ринку. Цей курс є одним із фундаментальних для оволодіння напрямом підготовки «туризм». Завдання дисципліни: сформувати знання про об'єкт і предмет вивчення спортивного туризму, його структуру, види; розвинути уміння застосовувати набуті теоретичні знання на практиці; навчити працювати з географічними картами під час подорожей; удосконалити фізичну та технічну підготовку студентів при виконанні практичних завдань; виховувати почуття колективізму, патріотизму засобами гри, змагань, туристичних походів тощо; пропагувати здоровий спосіб життя.

<p><b>Результати навчання</b></p> <p><b>Softskills: соціально-психологічні аспекти професійної компетентності, що відповідають заявленим цілям програми</b></p>	<p>Знати та розуміти предметну область та розуміння специфіки професійної діяльності; знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ; аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території; ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися; встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей; професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.</p> <p>Softskills (соціально-психологічні аспекти професійної компетентності): K05. Прагнення до збереження навколишнього середовища. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми. Навички міжособистісної взаємодії. Здатність планувати та управляти часом. Працювати в команді та автономно.</p>
<p><b>Пререквізити</b></p>	<p>Базові знання з дисциплін: «Безпека в туризмі», «Організація туристичних подорожей».</p>

### СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
<p><i>Тема 1.</i> Теоретичні основи спортивного туризму.</p>	<p>Становлення та етапи спортивного туризму. Поняття й суть спортивного туризму. Основні нормативно-правові акти в галузі спортивного туризму.</p>	<p>практичні завдання</p>
<p><i>Тема 2.</i> Організаційно-управлінська структура спортивного туризму.</p>	<p>Правовий статус та структура Федерації спортивного туризму України. Повноваження Федерації спортивного туризму України. Туристські секції (клуби) та туристські табори.</p>	<p>практичні завдання</p>
<p><i>Тема 3.</i> Види спортивного туризму. Пішохідний та гірський туризм.</p>	<p>Пішохідний та гірський туризм та особливості їх організації. Змагання з пішохідного та гірського туризму.</p>	<p>практичні завдання</p>
<p><i>Тема 4.</i> Водний туризм, велосипедний та лижний туризм.</p>	<p>Особливості організації змагань з водного, велосипедного та лижного туризму. Водний похід та особливості його організації. Особливості проведення велопоходів.</p>	<p>практичні завдання, підготовка презентацій</p>
<p><i>Тема 5.</i> Спелеотуризм. Автомобільний та мото-туризм та вітрильний туризм.</p>	<p>Печери України та спелеотуризм. Особливості авто та мото-туризму. Вітрильний туризм в Україні, походи та змагання.</p>	<p>практичні завдання. Підготовка презентацій.</p>
<p><i>Тема 6.</i> Організація та проведення туристських походів. Маршрутна документація.</p>	<p>Комплектування та самоврядування туристичної групи. Основні обов'язки кожної посади протягом туристично-краєзнавчого циклу. Поняття краєзнавчих посад та робота на чергових посадах. Планування маршруту походу. Організація руху та орієнтування в поході.</p>	<p>практичні завдання. Підготовка презентацій</p>
<p><i>Тема 7.</i> Правила організації та проведення туристичних походів з учнівською та</p>	<p>Повноваження адміністрації навчальних закладів та інших організацій освіти, що проводять туристичні подорожі. Вимоги щодо формування туристичних груп учнівської та студентської молоді. Обов'язки і</p>	<p>практичні завдання підготовка презентацій.</p>

студентською молоддю.	права керівника та учасника туристичної подорожі з учнівського та студентською молоддю. Оформлення маршрутної документації на проведення туристичних подорожей з активними способами пересування з учнівською та студентською молоддю.	
<i>Тема 8.</i> Спортивна класифікація та нормативні вимоги зі спортивного туризму.	Класифікація маршрутів туристських спортивних походів. Загальні вимоги до учасників змагань і керівників спортивних походів. Розрядні норми та вимоги спортивних туристських походів. Розрядні норми та вимоги з техніки спортивного туризму.	практичні завдання, захист презентацій.
<i>Тема 9.</i> Охорона здоров'я в туристському поході. Безпека у походах.	Медичні вимоги до учасника туристичного походу. Самоконтроль під час туристського походу. Перша медична допомога в туристському поході. Основні прийоми реанімації. Обов'язки санінструктора в туристському поході. Гігієна туриста. Безпека в туристичних походах.	Практичні завдання, захист презентацій.
<i>Тема 10.</i> Топографічна підготовка та спортивне орієнтування.	Загальні положення орієнтування на місцевості. Рух за азимутом. Карта та рух по місцевості. Спортивне орієнтування та карта. Спортивна карта та її зміст. Точність спортивних карт. Рельєф його перетин та розміри умовних знаків.	практичні завдання, захист презентацій

## ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

### Основна

1. Дмитрук О.Ю., Щур Ю.В. Спортивно-оздоровчий туризм: навч. посіб.- К.: «Альтерпрес», 2003. – 232 с.
2. “Спортивний туризм”, “Інформаційно-методичний збірник”, ФСТУ, №1. – 2001р.
3. Грабовський Ю.А., Скалій О.В., Скалій Т.В. Спортивний туризм. Навчальний посібник - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2008.- 304с.
4. Дмитрук О.Ю., Щур Ю.В. Спортивно-оздоровчий туризм: навч. посіб.- 2 вид., перероб. та допов.- К.: «Альтерпрес», 2008. – 280 с.
5. Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм: навч. посіб.- К.: «Альтерпрес», 2004. – 192 с.
6. Закон України “Про туризм”. – Київ: Відомості Верховної Ради України, 2001.-№32.
7. Правила спортивних змагань зі спортивного туризму, затверджені Міністерством молоді та спорту України 15.04.2021 року за номером 11/5.3/21.
8. Скалій О.В. Основи туризму Навч. посібник. - Т.: ТДПУ, 2003.- 102 с.
9. Скалій О.В. Основи туризму: навч. посіб.- Тернопіль: ТДПУ, 2004.- 117с.
10. Скалій О.В., Грабовський Ю.А., Скалій Т.В. Спортивний туризм. Навчальний посібник: Тернопіль: ТНПУ, 2005.- 225 с.
11. Тимошенко Л. О. Спортивний туризм : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту : у 2 ч. / Тимошенко Л. О., Лабарткава К. В. – Л. : ЛДУФК, 2012. – Ч. 1. 150 с

### Допоміжна

1. Абрамов В.В. Об исторических истоках термина “туристский”. Міжнар. наук.-практ. конф. “Туризм на порозі ХХІ століття”. К., 1999.
2. Балабанов И.В. Узлы – Москва, 2003.- 80 с
3. Ганопольський В. Уроки туризму: посібник для вчителів. – К., 2005.
4. Глобальний етичний кодекс туризму. Збірник нормативно-правових актів “Туризм в Україні”, т.5, під заг. ред. Вихристенка Б.І., “ІВА”, м.Ужгород, 2000р.
5. Горбенко М.І. Підготовка до вело подорожі 1 категорії складності // Матеріали ІІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції «Географія та екологія: наука і освіта.», - Умань, 2010, - ст. 42-44.
6. Грабовський Ю.А., Селезньова Т.В. Змагання зі спортивного туризму./Навч.-метод. Рекомендації для студентів факультету фізичного виховання.– Херсон:ХДУ, 2004.-72 с.
7. Дарман П.Учебник виживания в экстремальных ситуациях.- М.: «Яуза» 2000.
8. Дехтяр В.Д. Основи оздоровчо-спортивного туризму: навч. посіб. Для закладів освіти.- К.: Науковий світ, 2003.- 203 с.
9. Життя в природі.:Пластовий курінь “Вовча ліга”, школа вовченят. Частина 1. – Тернопіль, 2002.- 153 с.
10. Зорин И.В., Квартальнов В.А. Туристический терминологический словарь., М., 1999.
11. Квартальнов В.А. Туризм. М., 2001.
12. Крачило М.П. Краєзнавство і туризм: Навч. посібник. – К.: Вища шк., 1994. – 31-108.
13. Крачило М.П. География туризма. К., 1987.
14. Косенко В.М. Групові багатоденні пішохідні мандрівки. Практичний poradnik. – Вид-во Семенко Сергія “Мустанг”, 2002.- 240 с.
15. Положення про систему підготовки кадрів спортивного туризму (Пост. Виконкому ФСТУ 11.03.02р.), Інформаційно-методичний збірник “Спортивний туризм”№3, 2002р.
16. Положення про суддів зі спорту (Наказ Держкоммолодьспорттуризму України №1007 від 30.06.2000р.).
17. Правила проведення туристських подорожей з учнівською і студентською молоддю України. Наказ Міносвіти України № 96 від 06.04.1999р.
18. Прейгер Д., Малярчук І. “Розвиток іноземного туризму в Україні в контексті розбудови міжнародних транспортних коридорів” // Економіка України, №6 (червень) 2001, с. 20-28.
19. Про класифікацію маршрутів туристських спортивних походів (Постанова Президії ФСТУ 08.12.01р.), Інформаційно-методичний збірник “Спортивний туризм” №2, 2002р.
20. Про типові положення про територіальний спортивний туристський клуб (Постанова Президії ФСТУ 08.12.01р.), Інформаційно-методичний збірник “Спортивний туризм”№3, 2002р.

21. Путрик Ю.С., Свешников В.В. Туризм глазами географов. М., 1986.
22. Романенко О.В. Туризм та спортивне орієнтування: навчально- методичні рекомендації.- Київ: КУТЕП, 2003.- 74 с.
23. Романів А.С., Гуріна І. Проблеми страхування високогірних сходжень на ринку страхових послуг України. Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід / матеріали XIV міжнародної наукової конференції, ст. 300—304, 2020 р.
24. Романів А. С., Миронець Н. Р., Герасимчук Ж. М. Страхування активних та екстремальних видів туризму в Україні: сучасний стан і перспективи. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України: зб. наук. пр. 2021. Вип. 1(147). С. 45-52.
25. Сапунова В. Туризм. Еволюція. Структура. Маркетинг. М., 1997.
26. Серба Т.Б. Навісні переправи у спортивному туризмі. Навчальний посібник. Тернопіль, 2001.
27. Серба Т.Б. Ситуаційні задачі як метод навчання та контролю знань у гуртках спортивного туризму. Навчальний посібник. Тернопіль, 2001.
28. Серба Т.Б. Техніка безпеки змагань зі спортивного туризму: методичні рекомендації. – Тернопіль, 2003.- 16 с.
29. Ситник С.І., Грушко В.С.,Цимбал Н.М, та ін. Невідкладна допомога (ситуаційні задачі) – Метод. Рек. Для студ. Педвузів і вищих закладів, шкіл. Тернопіль 1999.
30. Соколов В.А., Штангей Ю.В., Петрова І.В. Спортивний туризм на сучасному етапі. Матер. МНПК “Туризм у ХХІ столітті: глобальні тенденції і регіональні особливості”, Київ, 2002.
31. Статут Федерації спортивного туризму України (zareєстрован Мінюстом України 08.02.2001р., свідоцтво №1572).
32. Туристський словник-довідник: Навчальний посібник. – К.: Дніпро, 2000.- 160 с.
33. Федорченко В.К., Мініч І.М. Туристський словник-довідник.- К.: 2000.
34. Хартія туризму. Збірник нормативно-правових актів “Туризм в Україні”, т.5, під заг. ред. Вихристенка Б.І., “ІВА”, м.Ужгород, 2000р. Ярошенко М.Б., та ін. - Військова топографія. (навч. посібник) – Тернопіль. Укрмедкнига. - 1999.

### **ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ**

<b>Загальна політика</b>	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
<b>Політика щодо дедлайнів та перескладання</b>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
<b>Політика щодо академічної доброчесності</b>	Під час виконання завдань вимагається дотримання правил академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайнтестування.

### **ОЦІНЮВАННЯ**

<b>Нарахування балів</b>	
<b>Види оцінювання</b>	<b>Бали</b>
Змістовний модуль 1 (Теми 1-10)	60
Підсумковий контроль (залік)	40

**Розподіл балів для оцінювання успішності студентів**

<b>Сума балів за всі види навчальної діяльності</b>	<b>Оцінка ECTS</b>	<b>Оцінка за національною шкалою</b>
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни